



Folketingets Forsvarsudvalg  
Christiansborg

Medlem af Folketinget Eva Flyvholm (EL) har den 20. november 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 8, som hermed besvares.

**Spørgsmål nr. 8:**

I det der henvises til artiklen "Efterforskere: Britisk regering dækkede over krigsforbrydelser" på DR's hjemmeside dr.dk den 18. november 2019, bedes ministeren redegøre for, hvorvidt danske soldater kan have været medvidende om mulige overgreb begået af britiske soldater i Irak og Afghanistan, herunder om danske soldater har samarbejdet med infanterienheden Black Watch.

**Svar:**

Der er tale om et meget bredt spørgsmål i lyset af den tidsmæssige periode for de militære indsatser i Irak og Afghanistan og antallet af danske og britiske soldater, der har været udsendt til Irak og Afghanistan. Siden 1991 drejer det sig om mere end 11.000 udsendelser af dansk personel til Irak og siden 2002 mere end 19.000 udsendelser til Afghanistan, jf. opgørelserne, der kan findes på Forsvarsministeriets Personalestyrelses hjemmeside.

Hvad angår Irak har Forsvarskommandoen oplyst, at danske og britiske soldater primært har samarbejdet i perioden 2003-2007 under Operation Iraqi Freedom og i perioden fra 2015-2018 under Operation Inherent Resolve.

Hvad angår Afghanistan har Forsvarskommandoen oplyst, at danske og britiske styrker primært har samarbejdet i perioden 2006-2014 under International Security Assistance Force, og i perioden fra 2015 frem til i dag under NATO's Resolute Support Mission.

I forhold til spørgsmålet om, "hvorvidt danske soldater kan have været medvidende om mulige overgreb begået af britiske soldater i Irak og Afghanistan", har jeg fået oplyst fra Forsvarskommandoen, at Forsvaret for hver operation udsender ordrer og direktiver, der blandt andet indeholder en handle- og meldepligt for soldater i forhold til den enkelte operation. Danske styrker, enheder og enkeltpersoner udsendt til

Dato: 12. december 2019

Enhed: SIO  
Sagsnr.: 2019/002066  
Dok.nr.: 27519  
Bilag: 2

FORSVARSMINISTEREN  
Holmens Kanal 9  
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000  
Fax: +45 7281 0300  
E-mail: fmn@fmn.dk  
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200  
CVR: 25 77 56 35

Irak og Afghanistan har således ifølge Forsvarskommandoen altid været forpligtede til at rapportere om bevidnede overtrædelser af den humanitære folkeret eller grundlæggende menneskerettigheder. Handle- og meldepligten er løbende blevet udviklet over tid.

Forsvarsministeriet har lagt den ovenfor beskrevne handle- og meldepligt til grund for besvarelsen, da danske styrker i sådanne tilfælde altid har en forpligtelse til at rapportere skriftligt til Forsvarskommandoen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det ikke kan udelukkes, at der kan være hændelser, som der – på trods af handle- og meldepligten – ikke er blevet rapporteret skriftligt om.

Jeg har fået oplyst, at Forsvarskommandoen på baggrund af Forsvarsministeriets anmodning har foretaget en elektronisk søgning i Forsvarskommandoens arkiver fra 2001. Forsvarskommandoen oplyser, at man har søgt i mere end 8 millioner dokumenter med en søgestrategi, der har sigte på at identificere alle for spørgsmålet relevante rapporteringer. Forsvarskommandoen oplyser, at der på trods af et omfattende søgearbejde må tages forbehold for dokumenter, der ikke er fremfundet ved de elektroniske søgninger. Der kan f.eks. være rapporteringer, der er arkiveret forkert. Det kan derfor ikke med sikkerhed udelukkes, at der findes oplysninger, som ikke er fremfundet ved søgningerne.

På baggrund af søgningerne oplyser Forsvarskommandoen, at der er fremfundet to sager:

Den første sag vedrører observationer foretaget af to danske soldater/sygepassere ved et britisk felthospital i Irak i september 2003, hvor to irakiske statsborgere ankom med alvorlige fysiske skader. Disse var ifølge rapporteringen efter sigende blevet påført af en britisk enhed under en afhøring foretaget i ørkenen. Den ene iraker afgik efterfølgende ved døden.

Jeg har fået oplyst, at Forsvarskommandoen udarbejdede en redegørelse om sagen, ligesom forhenværende forsvarsminister, Søren Gade, den 17. maj 2004 tog kontakt til den britiske vice-forsvarsminister Lord Bach. Den 19. maj 2004 blev redegørelsen offentliggjort på Forsvarskommandoens hjemmeside. Samme dag udsendte Forsvarsministeriet en pressemeddelelse om sagen, der vedlægges som bilag. Sagen blev desuden efterforsket af de ansvarlige britiske myndigheder, hvor Forsvaret og Forsvarets Auditørkorps bistod britiske efterforskere med oplysninger fra de to danske sygepassere. Efterforskningen førte til, at britiske soldater blev dømt ved en britisk militærdomstol, ligesom der var offentlige, britiske undersøgelser af sagen.

Den anden sag vedrører danske soldaters observationer ved en midlertidig tilbageholdelsesfacilitet i Camp Bastion i Afghanistan i september 2006. Jeg har fået oplyst, at danske soldater ifølge rapporteringen observerede, at britiske soldater behandlede afghanske tilbageholdte ukorrekt, bl.a. ved anvendelse af hunde til at skræmme de tilbageholdte, anvendelse af stresstillinger, nægtelse af mad, vand og søvn inden afhøring samt tildeling af spark.

Jeg har fået oplyst, at Forsvarskommandoen overdrog oplysningerne til Storbritannien og sendte en redegørelse af hændelsesforløbet til Forsvarsministeriet. I forhold til de nærmere omstændigheder omkring undersøgelse af den konkrete sag i Storbritannien og evt. retsforfølgning af de involverede britiske soldater, har Forsvarsministeriet rettet henvendelse til Storbritannien. Storbritannien har oplyst, at sagen blev efterforsket, og at der ikke blev fundet beviser til at understøtte de anførte påstande. Storbritannien oplyser samtidig, at man ikke modtog klager fra de tilbageholdte eller i øvrigt har optegnelser, der kan knyttes til den påståede hændelse..

I forhold til spørgsmålet om dansk samarbejde med enheden Black Watch har jeg fået oplyst, at Forsvarskommandoen på baggrund af søgninger i dets elektroniske arkiv har fremfundet tre tilfælde:

- a. I 2004 i Irak i forbindelse med en kamphandling ved byen Al Qur-nah den 7. august 2004.
- b. I 2009 i Afghanistan i forbindelse med en operation i Helmandprovin- sen fra den 30. juni til 27. juli 2009.
- c. I 2018 i Irak i forbindelse med uddannelse og træning på Al Asad- luftbasen.

Forsvarskommandoen oplyser, at det på den baggrund kan konstateres, at der ikke er sammenfald mellem de to ovenfor beskrevne hæn- delser og samarbejdet med enheden Black Watch.

Med venlig hilsen

Trine Bramsen

Bilag:

FMN pressemeddelelse om observation i Irak af 19. maj 2004.